

Vedení třídy - pravidla a nastavení řádu jako prevence před kázeňskými problémy

Karla Černá, Petr Juráček, Petra Turečková

Péče o sociální klima a vztahy

Základní podmínkou učení je pocit bezpečí

Dobré vztahy jsou významnou součástí bezpečného prostředí

Důvěra - informace o druhých, hledání společného - pospolitost, soudržnost

Vytváření pravidel společně s dětmi

Rozvoj sociálních a komunikačních dovedností

Spoluúčast a spolupráce

[Respektovat a být respektován](#)

Spoluúčast a rozhodování o věcech, které se jich týkají

Kooperativní výuka

Udržení a rozvíjení vnitřní motivace dětí k učení a práci

SSSZ – smysluplnost, svobodná volba, spolupráce a zpětná vazba

Nesoutěživé prostředí

Jana Nováčková - Tvrdá autoritativní i dovolující výchova dětem ubližují

Marek Herman - přednáška Pravidla nejsou povídla

Marek Herman - 7 kouzelných slov pro proces učení

Školní řád ukotven ve školském zákoně -Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád § 30

Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád

§ 30

(1) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád. Školní řád a vnitřní řád upravuje

a) podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení,

b) provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,

c) podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,

d) podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

Úplné znění ke dni 13. 10. 2020 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů. Vyznačené změny nabývají účinnosti dnem 1. 10. 2020, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

(3) Školní řád nebo vnitřní řád může omezit nebo zakázat používání mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení dětmi, žáky nebo studenty, s výjimkou jejich používání v nezbytném rozsahu ze zdravotních důvodů.

Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu

čj. MSMT-10862/2015
V Praze dne 22. května 2015

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (ministerstvo) vydává pomůcku určenou ředitelům škol jako obecné doporučení, které má usnadnit proces tvorby školního řádu, jenž by splňoval nároky na funkčnost, úplnost a vnitřní konzistenci a byl konformní s obecně závaznými právními předpisy. Pomůcka je společná pro všechny druhy škol s tím, že některá témata jsou využitelná pouze pro některé druhy škol. Nejedná se o závazný předpis nebo nařízení.

1. Zásady pro tvorbu školního řádu

Při tvorbě školního řádu by měly školy vycházet z následujících požadavků.

a) Obecné požadavky

- **Normativnost** - školní řád, vyjma preambule či úvodních ustanovení, by měl obsahovat konkrétní pravidla, jimiž se děti, žáci, studenti, zákonní zástupci a zaměstnanci školy mají řídit, nikoli proklamativní ustanovení.
- **Srozumitelnost** - je třeba přihlížet k věku dětí, žáků a studentů a jejich rozumové vyspělosti, neboť jsou hlavními adresáty školního řádu.
- **Vnitřní provázanost a bezrozpornost**.
- **Stručnost** - je třeba formulovat jasná a konkrétní pravidla a vyvarovat se přímo nesouvisajících, vysvětlujících či jiných komentářů.
- **Přehlednost**.
- **Upřednostňovat pozitivní formulace**.

b) Zvláštní požadavky

- Zbytečně **nepřepisovat ustanovení zákona** či jiných právních předpisů, popř. vyjmout určitá konkrétní pravidla, je-li vhodné a účelné s nimi žáky, studenty a zákonné zástupce seznámit.
- Uvážit, kdy je žádoucí stanovit **přesná pravidla**, a kdy je naopak vhodné uvést **obecnější ustanovení**; obecnější dikce umožňuje zohlednit specifické okolnosti a ponechává řediteli školy prostor pro zhodnocení konkrétního případu a pro rozhodnutí o jeho řešení.

Práva a povinnosti žáků

1) Jsme rádi, že jsi žákem ZŠ Řeznovice.

K docházce na Základní školu Řeznovice 88, 664 91 Ivančice ses se svými rodiči rozhodl svobodně, s vědomím práva vybrat si školu, kde chceš získat základní vzdělání. Z toho plyne, že ses svobodně rozhodl, že budeš plnit povinnosti a využívat podmínek pro práci ve škole.

2) Jsi osobností.

Respektujeme, že jsi jedinečnou osobností, a stejně tak respektuj i ty své spolužáky a ostatní dospělé ve škole. Chceme, aby mezi tebou, spolužáky a dospělými byl partnerský vztah podložený vzájemnou úctou, důvěrou a spravedlností. Jednej s úctou a respektem k sobě, spolužákům i dospělým.

3) Aktivně se zúčastňuj školní práce.

Vzdělání v naší škole dosáhneš aktivním zapojením do výuky, samostatným přemýšlením a vlastní snahou. Nejsi pasivním polykačem informací a dat, ale aktivním spoluhráčem ve vyučování. Nezapomeň, že na školních akcích reprezentuješ svoji školu i v době mimo pravidelné vyučování. V průběhu školního dne, na školních akcích a ve svém volném čase se však zdrž všeho, čím bys poškodil dobré jméno školy.

Práva a povinnosti učitelů a dalších zaměstnanců školy

- 1) Dodržovat partnerský vztah k žákům a k jejich rodičům, respektovat Úmluvu o právech dítěte.
- 2) Dbát a dodržovat zásady bezpečnosti práce, požární a civilní ochrany. Před akcemi vyžadujícími poučení žáků vždy toto prokazatelným způsobem provést.
- 3) Při hodnocení a klasifikaci žáků se řídit vnitřní normou.
- 4) Dodržovat pracovní povinnosti a pracovní náplně pedagogických a nepedagogických pracovníků školy.
- 5) Vyjádřit své názory k dění ve škole.

Ostatní předpisy jsou zapracovány v zákonech, vyhláškách a směrnicích školy.

Školní řád - 3 oblasti

Práva a povinnosti zákonných zástupců žáka (dále rodiče)

1) Vážíme si toho, že jste si zvolili naši školu

Vážíme si toho, že jste se rozhodli pro naši školu. Naším cílem je, aby se vaše dítě učilo nejen učivu, ale i životním dovednostem. Pokud budeme společně hledat cesty, jak rozvíjet vaše dítě, usnadníme mu tak společně proces učení i jeho začlenění mezi ostatní žáky školy. Pokud budete mít otázky ohledně učiva a procesů, které ve škole probíhají, ptejte se třídních učitelů. Povedete-li své děti, aby respektovaly školní řád, usnadní to komunikaci mezi rodinou a školou. Podpořte tím dobrou atmosféru ve škole i procesy učení. Dbejte na přípravu svých dětí do školy. Povídejte si s nimi o jejich školní práci – oceňujte úspěchy a podpořte je při neúspěchu. Pravidelně kontrolujte knížku „Hodnocení a sebehodnocení žáka“.

2) Máte právo se zúčastnit vyučování a školních akcí.

Uvědomujeme si, že se svým dítětem rádi sdílíte zajímavé okamžiky jeho života. Nabízíme vám možnost účastnit se vyučování svého dítěte i akcí školy. Pokud této možnosti chcete využít, kontaktujte třídního učitele. Jsme rádi, když společně s námi vytváříte klima školy i její obraz v očích veřejnosti.

3) Máte právo být seznámeni s hodnocením svého dítěte a na informace o svém dítěti.

Máte právo být seznámeni se slovním hodnocením i klasifikací svého dítěte. Pravidelně jsou svolávány konzultace (schůzka učitele, rodiče a žáka). Je to příležitost nejen k hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáka, ale i k plánování, jak pomoci vašemu dítěti. Na požádání učitele či ředitele se dostavte do školy.

Kromě konzultací máte možnost informovat se o chování a prospěchu svého dítěte u vyučujících po předchozí dohodě. Vzájemný vztah a důvěra jsou pro nás důležité. Jsme připraveni komunikovat o situacích, se kterými si vy nebo vaše dítě nevíte rady. Můžeme se však zabývat jen tím, o čem víme, a společně hledat nejlepší řešení.

Protože jsem žákyní či žákem této školy,
vím, co pro mě znamená **ŠKOLNÍ ŘÁD**

MOJE POVINNOSTI:

- dodržuji pravidla školy a třídy
- chodím do školy pravidelně a včas, do třídy přicházím nejpozději v 7.50
- pravidelně a zodpovědně se připravuji na vyučování, v 8.00 mám nachystané pomůcky k výuce a být na svém místě
- slušně se chovám ve všech prostorách školy, areálu školy i mimo ně, zdravím dospělé osoby, spolužáky i kamarády
- chráním nejen své věci, ale i věci spolužáků a majetek školy, nejen svých věcí si vážím, nalezené věci předám dospělé osobě
- udržuji čistotu a pořádek nejen na svém místě, ale i v dalších prostorách školy a v jejím okolí, třídím odpad do nádob k němu určených
- neprodleně oznámím jakýkoli svůj či spolužákův úraz pedagogickým pracovníkům, oznámím také jakékoli negativní chování, které by mohlo vést k úrazu nebo poškození zdraví žáků nebo majetku školy
- v průběhu vyučování se pohybuji pouze v prostoru učeben a chodby, bez dohledu nevcházím na schodiště ani do schodišťové haly
- pohybuji se v prostorách školy ukázněně, neběhám a jsem ohleduplný
- při svačině sedím v lavici, u stolu, uklidím své místo
- účastním se vybraných činností organizovaných školou

CO NESMÍM:

- neublížuji
- neničím
- nesahám na cizí věci bez svolení majitele, neberu si cizí věci
- nepoužívám mobil a jinou elektroniku bez svolení učitele
- neopouštím budovu v době výuky bez svolení učitele

NEMĚL(A) BYCH:

- nezapomínám pomůcky, převlečení do TV a domácí úkoly
- nenosím do školy cenné věci
- nevstupuji do kabinetů, sborovny a provozních prostor školy bez doprovodu a bez souhlasu vyučujících

CO OČEKÁVÁM OD DOSPĚLÝCH:

- férový přístup, slušné chování i jednání

Školní řád zkrácený

Nastavování třídních pravidel

Pravidla - BEZPEČÍ, řád, stabilita

Jak bychom se k sobě měli chovat, aby se nám tu společně dobře žilo a pracovalo?

Členové společenství převezmou ZODPOVĚDNOST za jejich dodržení v případě, že stanovují ta, která se jich týkají.

DŮSLEDNOST jako nezlomné dodržování dohodnutých pravidel.

Nastavuje učitel?

Nastavují žáci?

Nastavují všichni společně?

Nezbytné je, aby učitel sám pravidla dodržoval.

Dohodnutá pravidla s preferančními hlasy,
nechybí podpisy účastníků včetně učitele.

VIKI **Třídní pravidla 5. ročníku** Marek C.

Dodržuji přestávky. (8 b) PEP.M.T. BORĚK

Dodržuji pravidla třídy a školní řád. (6 b)

Neohrožuji ostatní. (6 b)

Řídím se pravidlem: žij a nech žít. (6 b) ANDA *
Marek V.

Třídím odpad. (5 b)

Neposmívám se ostatním a chovám se k nim hezky. (3 b)

Když mám být, jsem samostatný/á. (3 b)

Jsem včas přichystaný na svém místě. (2 b)

Respektuji pokyny dospělých a jsem respektován druhými. (2 b)

Nezapomínám pomůcky, úkoly a převlečení do TV. (2 b)

Nehrkám schválně židlí. (2 b)

Nejsem sprostý/á. (2 b)

Jsem opatrný k majetku školy a kamarádům. (1 b) David B.

Neskáču nikomu do řeči, nevykřikuji, naslouchám druhým. (1 b)

Neruším svým chováním ostatní. (0 b) Ondra D.

Neběhám v budově. (0 b)

Nepískám v hodině, nekřičím, vykládám si, když je k tomu čas. (0 b)

Dodržuji čas učení a danou věc, co se mám učit. (0 b)

Zavírám dveře. (0 b)

Pomáhám druhým. (0b) Jan Šala

Pečuji o svou třídu, školu a okolí. (0 b) Ondra Čep
Lucka

V Ostropovicích dne 9. 9. 2019
Lukaš
Ondraš
Petr
Lucie Kačka
Ella
Diana
Alžběta
Marieka

Vizualizace pravidel,
ideálně bez předpony NE

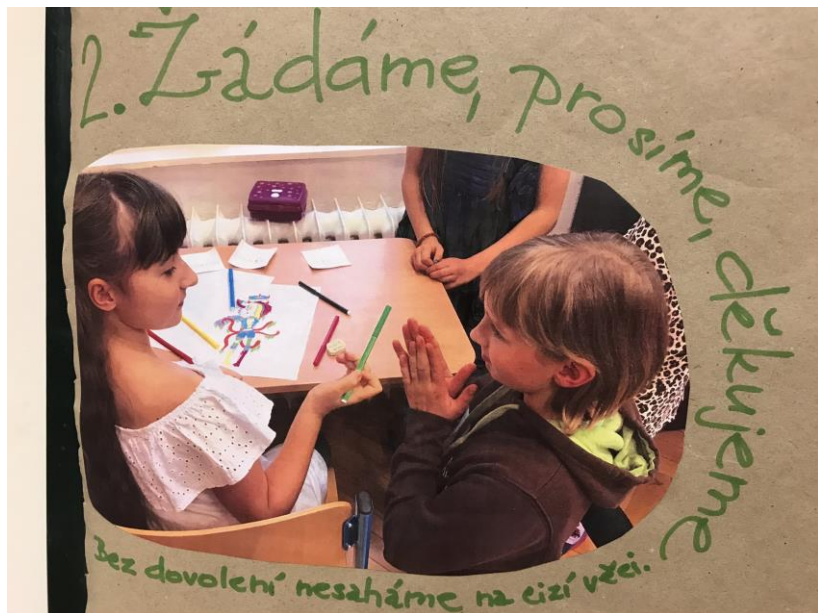
5. Pracujeme tihle
(...)

6. Udržujeme pořádek
(...)

**7. Otváráme se k ostatní
hezky**
(...)

8. Otváráme se bezpečně
(...)

9. Otváráme se

Vizualizace pravidel
Živé obrazy

Preventivní program

Prevence je tradičně v naší škole realizována v běžné výuce a při činnostech, které probíhají odpoledne v rámci ŠD. Dále při exkurzích, akcích, při besedách a setkávání s rodiči, kteří jsou nedílnou součástí každodenního života školy – zapojení v rámci besed, tradičních akcí, výletů a exkurzí, apod.. Činnost metodiků prevence vykonávají zpravidla kmenoví učitelé - průvodci, kteří jsou s dětmi v každodenním kontaktu, panuje mezi nimi vzájemná důvěra a jsou schopni nejlépe na nastalé situace reagovat. Ve škole je od roku 2019/2020 zřízena pozice Speciálního pedagoga. Pro školní rok 2020/2021 škola oslovila společnost www.zdravedospivani.eu, která se zabývá programem školské primární prevence Výchova ke vztahům se zahrnutím sexuality a má v této oblasti dlouholeté zkušenosti. Ve škole proběhne program Od chlapce k muži a Od dívky k ženě. Tato potřeba vznikla v souvislosti se vznikem první třídy druhého stupně. Další oslovenou lektorkou pro tento školní rok je Mgr. Marie Kudrová, kterou škola oslovila na žádost rodičů. Lektorka má zkušenosti v oblasti prevence závislostí.

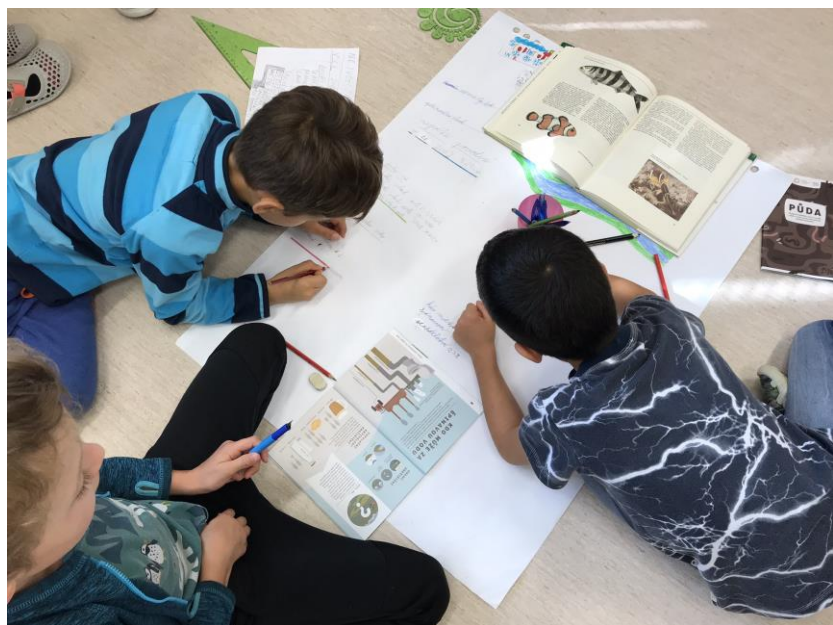
Výuka:

Ve výuce je prevence zahrnuta ve všech vzdělávacích oblastech. Většina výuky a práce probíhá ve skupinách, žáci jsou vedeni k vzájemnému respektu a ohleduplnosti při práci s Montessori pomůckami. Skupiny jsou často heterogenní – žáci při práci zohledňují temto a věk ostatních ve skupině, učí se trpělivosti a respektu. Straší často pomáhají mladším. Denně je ve výuce zahrnuta kooperativní činnost, díky které si žáci upevňují pracovní a komunikativní kompetence.

Průběžně rozšiřujeme výukové materiály pro všechny předměty, postupně doplňujeme a vytváříme materiály pro druhý stupeň ZŠ. Žáci mají přístup do jazykovo počítačové pracovny, která je vybavena nejmodernější technologií včetně 3D tiskárny. Sami se na výrobě výukových pomůcek intenzivně podílejí. Pro rozvoj pracovních i občanských kompetencí rovněž funguje vybudovaná venkovní učebna s tematickými tabulemi, pozorovacím kompostérem a poznávacími záhony. Každý rok pokračujeme v tématech, která se úzce dotýkají oblasti prevence, jako jsou například povolání, věda, umění, sport, cestování, doprava, trávení volného času, výchova k rodičovství, rodinné vztahy, výživa, péče o tělo, zdraví a vztahy.

Preventivní program (dříve minimální preventivní program) – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy. Preventivní program vychází z preventivní strategie školy, je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence.

Kooperativní učení - podmínkou jsou dobré vztahy

Spaní pod širákem - bezpečné dobrodružství

Výchova ke ctnostem

Ctnost jako hodnota – hodnoty jsou vedle vědomostí, dovedností, schopností a postojů součástí KK

Karty ctností v praxi
Karty jako součást noční hry
na konci adaptačního
pobytu. Karty jako součást
sebehodnocení. Karta na
měsíc k pravidelné reflexi. S
návazností na tematickou
výuku.

Cesta k sobě

Dobro a zlo v nás

V jedné indiánské legendě se říká,
že každý máme v sobě dva vlky,
kteří se perou.

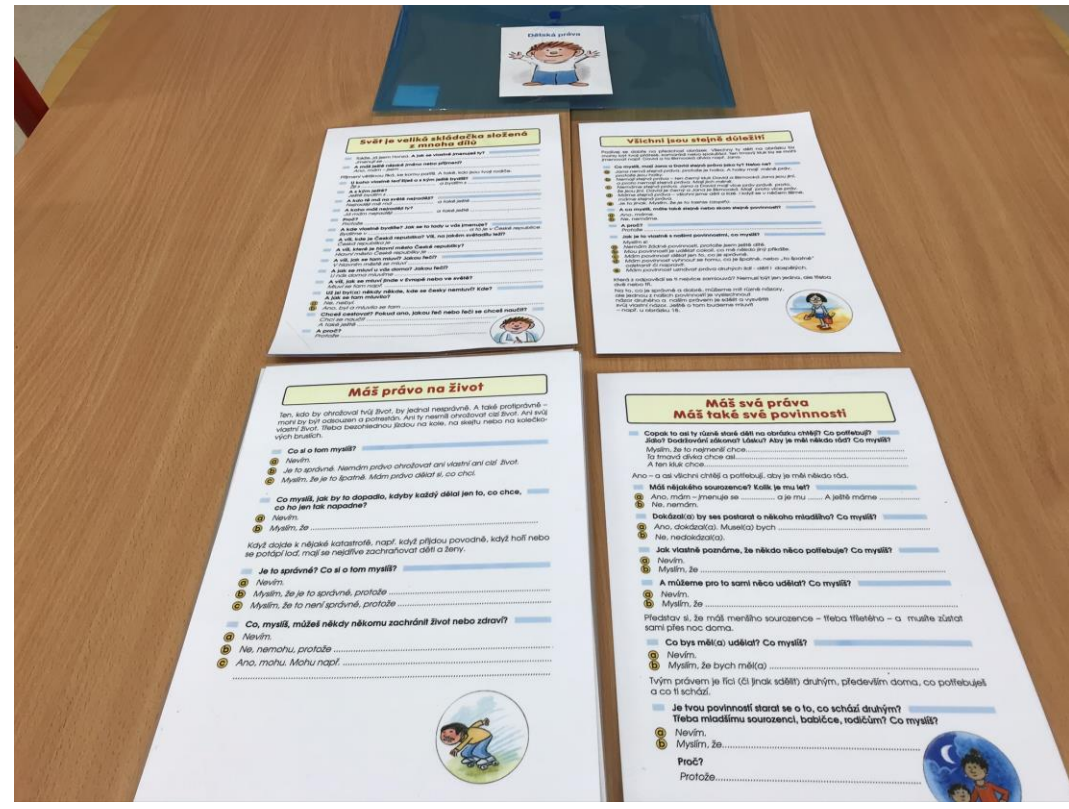
Jednoho dobrého, spravedlivého,
veselého, moudrého, milého...

A druhého zlého, vzteklého,
závistivého, protivného...

Víš, který ten souboj v tobě
vyhraje?

No přece ten, kterého krmíš.

Nadace Naše dítě

MDD - práce s kartami
Dětská práva

Co je to šikana?

Myšlenková mapa

Schránka důvěry

Kéž by je děti nepotřebovaly...